

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ความนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๕ และฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้นได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลางและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียน ได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

และกระทรวงศึกษาธิการยังได้ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการพัฒนาเอกสารกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งจะสามารถช่วยให้สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษา มีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ ดำเนินการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น รายวิชา **รักษบุริรัมย์** เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสังกัด ให้มีความรักชาติ สามัคคีกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียว โดยกำหนดให้คำขวัญจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นสื่อในการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมาย

ส่วนที่ ๒

เป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ มีทิศทางการส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และความต้องการของท้องถิ่น โดยระบุถึงความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นในผู้เรียน โดยจุดเน้นเป็นความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะที่ท้องถิ่นตระหนัก สนใจหรือให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาและหรือพัฒนาเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป้าหมายและจุดเน้นได้มาจากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น และจากการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเน้นการมีส่วนร่วม

วิสัยทัศน์

“ องค์กรยุคใหม่ สร้างเด็กไทยสู่สากล ”

พันธกิจ

พัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามัธยมศึกษา อย่างมีคุณภาพโดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์

๑. ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
๒. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสากล
๓. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีความเข้มแข็ง เป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สากล

กลยุทธ์

๑. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามมาตรฐานสากลเพื่อสู่ความเป็นเลิศ
๒. ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ให้ประชากรในวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและครอบคลุม
๔. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ
๕. พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

“เด็กบุรีรัมย์...รักการอ่านเขียน เรียนรู้เทคโนโลยี มีคุณธรรม เลิศล้ำการคิด จิตสำนึกรักท้องถิ่น”

เป้าหมายและจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน
กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ กำหนดเป้าหมายเป็นทิศทางการส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และความต้องการของท้องถิ่น โดยระบุถึงความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นในนักเรียนจังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ ดังนี้

“รักการอ่านเขียน เรียนรู้เทคโนโลยี มีคุณธรรม เลิศล้ำการคิด จิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่น”

ใช้สาระการพัฒนาการศึกษาระดับท้องถิ่น ได้แก่คำขวัญจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้	
เมืองปราสาทหิน ผ้าไหมสวย	ถิ่นภูเขาไฟ รอยวัฒนธรรม

รายละเอียดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน
เด็กบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

เป้าหมาย	รายละเอียด
รักการอ่านเขียน	นักเรียนบุรีรัมย์อ่าน “สาระการพัฒนาการศึกษากระดับท้องถิ่น” แล้วสามารถ ๑. จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน ๒. เขียนแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๓. เขียนวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง และเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล ๔. เขียนคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน ๕. เขียนแสดงความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น
เรียนรู้เทคโนโลยี	เลือกใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม
มีคุณธรรม	เป็นผู้มีคุณงามความดี ความดีงาม สามารถคงสภาพคุณงามความดีไว้ตลอดไป
เลิศล้ำการคิด	คิดวิเคราะห์ (Analysis Thinking) โดยใช้คำถาม ➤ อะไร ➤ ที่ไหน ➤ เมื่อใด ➤ ทำไม ➤ ใคร ➤ อย่างไร เพื่อให้มีความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญ
จิตสำนึกรักท้องถิ่น	เห็นคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากร ประวัติศาสตร์ กีฬาและอาชีพในท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งมีความรักสามัคคีต่อกัน

ส่วนที่ ๓ สารการเรียนรู้ท้องถิ่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

สารการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นหน่วยงานระดับท้องถิ่นพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติการตั้งถิ่นฐาน สภาพปัญหาชุมชน วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การงานอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและหวงแหนมรดกทางสังคมของบรรพบุรุษ มีความเป็นไทย สามารถดำรงชีวิตและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

การได้มาซึ่งสารการเรียนรู้ท้องถิ่น

สารการเรียนรู้ท้องถิ่น ได้มาจากการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสารการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ และจากการศึกษาข้อมูล สารสนเทศ สภาพปัญหา การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม แล้วนำมาสังเคราะห์จัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อกำหนดเป็นสารการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น

การเขียนสารการเรียนรู้ท้องถิ่น

การเขียนสารการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชารักษับุรีรัมย์ ดำเนินการโดยใช้คำขวัญจังหวัดบุรีรัมย์เป็นสื่อในการกำหนดหัวข้อเรื่อง ขอบเขตเนื้อหาและประเด็นสำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยอธิบายในแต่ละประเด็นพอสังเขป ตลอดจนมีการเสนอแนะแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทาง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ต่อไป

สารการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒
ตามกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒
พุทธศักราช ๒๕๕๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๗) ฉบับนี้
นำเสนอแนวทางสารการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น “รักษับุรีรัมย์”
โดยใช้คำขวัญจังหวัดบุรีรัมย์เป็นสื่อสาระ
ทั้งนี้ เพื่อปลูกฝังนักเรียนในสังกัดให้เป็นไปตามเป้าหมายและจุดเน้นในสำนึกความรักท้องถิ่น
สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป
(เอกสารรายละเอียดแนบท้าย)

ส่วนที่ ๔ การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ ประการแรกคือการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพการประเมินระหว่างการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการวัดและประเมินผลย่อย (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มิติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) ที่สำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิดความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนเองได้จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบ หน่วยงานเรียน จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้ออกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนอกจากให้ทั่วถึงแล้วยังมุ่งเน้นคุณภาพด้วย ผู้ปกครอง สังคม และรัฐต้องการเห็นหลักฐานอันเป็นผลมาจากการจัดการศึกษา นั่นคือ คุณภาพของผู้เรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร หน่วยงานที่รับผิดชอบนับตั้งแต่สถานศึกษา ต้นสังกัด หน่วยงานระดับชาติที่ได้รับมอบหมาย จึงมีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตามความคาดหวังของหลักสูตรและกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นฉบับนี้

ดังนั้น กรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่นจึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แต่ละระดับ โดยทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกันคือตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องดังนี้

การประเมินระดับชั้นเรียน

เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนในรายวิชาเพิ่มเติม ในการประเมินเพื่อพัฒนา ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นเป้าหมายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การทดสอบ การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การแสดงออกในการปฏิบัติผลงานการแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตลอดเวลาโดยเน้นที่ความสำนึกรักในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมดูว่าบรรลุผลการเรียนรู้เพียงใดแล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

การประเมินเพื่อตัดสินเป็นการตรวจสอบ ณ จุดที่กำหนด แล้วตัดสินว่าผู้เรียนมีผลอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ เป็นไปตามเป้าหมายและจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน ตามกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ และให้นำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลใช้ปรับปรุงผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดเน้นดังกล่าว

การประเมินระดับสถานศึกษา

เป็นการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายภาค และเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดเน้นหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านใด ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางเพื่อความสำนึกรักท้องถิ่นของตน

และให้มีการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน

การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา

เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามจุดเน้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบสามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพของผู้เรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานซึ่งจัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา

นอกจากนี้ยังสามารถดำเนินการได้ ด้วยการตรวจสอบข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

ส่วนที่ ๕
การนำกรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น
สู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการร่วมกับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ จึงได้จัดทำ “กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและแนวการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น” ในระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้สถานศึกษานำไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา และบริบทของท้องถิ่น และนำไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายละเอียดของเนื้อหา และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของสถานศึกษา ดังนี้

ขอบข่ายแนวคิด และแนวทางการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

สถานศึกษา ควรศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้แกนกลางและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตลอดจนกระบวนการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ซึ่งต้องเริ่มจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่น ในระดับต่างๆ และทำความเข้าใจให้ตรงกันในการกำหนดขอบข่ายของการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในแต่ละรายวิชาสำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชน นำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวสำคัญเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

การกำหนดขอบข่ายเนื้อหา “สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น”

หากพิจารณาขอบข่ายของคำว่า “ท้องถิ่น” ตามความหมายที่ระบุได้กล่าวมา ผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้เรื่องของท้องถิ่น ตั้งแต่เรื่องที่ใกล้ตัวที่สุด ไปจนถึงเรื่องไกลตัวที่สุด ครอบคลุมตั้งแต่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ภูมิภาค ซึ่งอาจกำหนดให้เรียนตามความยากง่ายของเนื้อหาเป็นลำดับ โดยครูผู้สอนพิจารณาเลือกรายละเอียดเนื้อหาตามความเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน และสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น

๑. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น สถานศึกษาควรวิเคราะห์ให้ครอบคลุมทั้งนโยบายของรัฐบาล วิทยาลัยกลุ่มจังหวัด วิทยาลัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ข้อมูลสารสนเทศสถานศึกษา และชุมชน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วิถีการดำรงชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหา และเหตุการณ์สำคัญในชุมชนนั้นๆ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จุดเน้น หรือข้อมูลประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ รวมทั้งข้อมูลแนวโน้ม การพัฒนาของท้องถิ่น แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นในแต่ละกลุ่มสาระ โดยให้ความสำคัญกับความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม บริบทของท้องถิ่น รวมถึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ จุดเน้นของสถานศึกษา กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น “จังหวัดบุรีรัมย์” ซึ่งสถานศึกษาวิเคราะห์สอดแทรกลงในสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระหรือรายวิชาควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบสำคัญที่ต้องพิจารณา ดังนี้

- ๑) ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
- ๒) การบูรณาการให้เกิดองค์ความรู้ที่ผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้พื้นฐานกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
- ๓) กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุด ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน หรือหมู่บ้าน สอดคล้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

๒. การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน ไม่ให้ผู้เรียนเรียนซ้ำซ้อนจนน่าเบื่อหน่าย ถึงแม้ว่าจะเรียนในเรื่องเดียวกันทุกระดับชั้น ก็สามารถจัดลำดับเนื้อหาให้เรียนในเรื่องที่มีความยาก - ง่าย ซ้ำซ้อนต่างกันได้

๓. การจัดการเรียนรู้เรื่องของท้องถิ่น ควรเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์จากแหล่งเรียนรู้ สถานที่สำคัญ (ศึกษานอกสถานที่) เพื่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ ได้สัมผัสพูดคุยกับบุคคลในท้องถิ่นนั้นๆ หรือได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดชิ้นงานจริงๆ เช่น เรื่องการทำอาหารท้องถิ่น งานหัตถกรรม งานฝีมือ หรือการเล่นพื้นบ้านต่างๆ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนา“สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น”

ศึกษาวิเคราะห์กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจัดทำรายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสภาพของชุมชนนั้นๆ โดยกำหนดแนวทางในการจัดทำได้หลากหลายแนวทาง ดังนี้

- ๑) วิเคราะห์ สอดแทรกสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นลงในหลักสูตร สาระการเรียนรู้พื้นฐาน ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
- ๒) จัดสาระการเรียนรู้ในคำอธิบายรายวิชาที่เป็นรายวิชาพื้นฐานหรือเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งเน้นเรื่อง ที่แสดงเอกลักษณ์ หรือมีความโดดเด่นเฉพาะ หรือเรื่องของท้องถิ่นที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะ

- ๓) จัดเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ เช่นกิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจของท้องถิ่น / กิจกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นคนท้องถิ่น เช่น ความสามารถในการใช้ภาษาถิ่น การแสดงออกถึงความสามารถ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน ในลักษณะต่างๆ การแต่งกายที่แสดงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ฯลฯ
- ๔) จัดสาระท้องถิ่นแทรกลงในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ควรเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสภาพการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น / กิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพควรเน้นให้ผู้เรียนมีความรักความภาคภูมิใจในอาชีพท้องถิ่น สามารถลงมือปฏิบัติได้ ฯลฯ
- ๕) จัดในรูปแบบของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องของท้องถิ่นหรือการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ตัวอย่างเนื้อหา นิทานพื้นบ้าน นิทานสอนใจหรือ ภาพประกอบสื่อต่างๆ ควรเน้นสื่อที่แสดงความเป็นไทย หรือความเป็นพื้นบ้าน มากกว่าสื่อ ต่างประเทศ
- ๖) จัดตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศและท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องของท้องถิ่น ควรเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องของท้องถิ่น ทั้งอดีตและปัจจุบัน รวมถึงแนวโน้มการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ มีเจตคติที่ดี มีทักษะปฏิบัติในการส่งเสริม อนุรักษ์ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครอบคลุมการพัฒนาความรู้ความสามารถทุกด้านของผู้เรียน ดังนี้

- ๑) มีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนสภาพการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ของประชากรส่วนใหญ่ในท้องถิ่นทั้งอดีตและปัจจุบัน
- ๒) มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่น
- ๓) เข้าใจสภาพปัญหา เห็นแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น
- ๔) เสนอแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น
- ๕) ปฏิบัติตามแนวทางแก้ปัญหาที่เสนอได้

มาตรการในการขับเคลื่อนเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การขับเคลื่อนเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ กำหนดมาตรการการขับเคลื่อน ๘ ประการ สำหรับโรงเรียนดำเนินการ ดังนี้

มาตรการที่ ๑ สร้างกระแสสังคม เป็นการให้เกิดการสำนึกสาธารณะ เชิดชูอัตลักษณ์อันเกี่ยวเนื่องกับ องค์ประกอบของจุดเน้นคุณภาพนักเรียน รวมทั้งการสร้างกระแสสังคมให้เกิดการเชื่อมประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการขยายเครือข่ายองค์กรภาคีในด้านการพัฒนาจุดเน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

มาตรการที่ ๒ การบูรณาการ เป็นการบูรณาการการพัฒนาจุดเน้นคุณภาพผู้เรียนกับหลักสูตร การเรียน การสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและจัดกิจกรรม บูรณาการแบบเน้นจริยธรรมในการเรียนรู้

มาตรการที่ ๓ ความต่อเนื่อง เป็นการจัดกิจกรรมที่มีการบูรณาการกระบวนการดำเนินงานของผู้เรียน ในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ และเป็นระบบสอดคล้องกับชีวิตจริงระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน

มาตรการที่ ๔ ริเริ่มจากนักเรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเป็นผู้คิดริเริ่ม และออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ได้กิจกรรมและการขยายผลที่นำไปสู่การพัฒนาจุดเน้นคุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียน

มาตรการที่ ๕ อิงการเรียนรู้จากการบริการ เป็นการจัดกิจกรรมที่จัดโอกาสให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากการทำงานที่เป็นการให้บริการแก่สังคม การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลาย การสร้างทักษะ การเรียนรู้เป็นทีม การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

มาตรการที่ ๖ การพัฒนาตนเอง เป็นการจัดกิจกรรมโดยการฝึกให้ผู้เรียนรู้จัก ประเมินตนเองและมีการ พัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมอ่านดี อ่านเก่ง อ่านมีคุณประโยชน์ เป็นต้น

มาตรการที่ ๗ โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในฐานะเป็นหุ้นส่วน เป็นการประสานความร่วมมือ ระดมผู้ปกครอง ชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน โดยสนับสนุนให้ผู้ปกครองในฐานะครูคนแรก ของเด็ก ส่งเสริมและแสวงหาความช่วยเหลือจากชุมชน (วัด สถานประกอบการ หน่วยงานอื่นๆ) ในการเสริมแรง

มาตรการที่ ๘ การคิดค้นนวัตกรรม เป็นการวิจัยพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาจุดเน้น คุณภาพนักเรียน การวิจัยพัฒนารูปแบบ/กิจกรรม เพื่อเพิ่มพูนจริยธรรม

บทบาทหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน
เป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๑. บทบาทผู้บริหารระดับเขตและสถานศึกษา

- ๑.๑ ศึกษาและทำความเข้าใจจุดเน้นและวิธีขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา
- ๑.๒ นิเทศติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา
- ๑.๓ ส่งเสริม สนับสนุนในด้านงบประมาณ ทรัพยากร ขวัญกำลังใจ
- ๑.๔ ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนในการนำจุดเน้นมาสู่การปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต ของโรงเรียน บ้าน (ครอบครัว) และชุมชน

๒. บทบาทศึกษานิเทศก์

- ๒.๑ ให้ความรู้เกี่ยวกับจุดเน้นและวิธีการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา
- ๒.๒ เป็นหุ้นส่วนกับโรงเรียน ชุมชน ในการพัฒนาจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน
- ๒.๓ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา
- ๒.๔ กระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน

๓. บทบาทของครู

- ๓.๑ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
- ๓.๒ เป็นผู้ทำหน้าที่ในการสั่งสอนอบรมนักเรียนโดยตรง
- ๓.๓ เป็นผู้สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน
- ๓.๔ เป็นผู้ประสาน สื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้การช่วยเหลือ และสนับสนุน

๔. บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

- ๔.๑ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน
- ๔.๒ วางแผนและควบคุมดูแลการเรียนของบุตรหลานที่บ้าน
- ๔.๓ ฝึกลูกให้คิดทางด้านบวก มองโลกในแง่ดี มีความขยันอดทน คิดถึงส่วนรวม และรู้จักทำอะไรเพื่อผู้อื่น
- ๔.๔ ให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนข้อมูลตามสภาพและปัญหา กับครูและโรงเรียน ในการกำกับดูแลพฤติกรรมบุตรหลาน

การกำหนดเป้าหมายและจุดเน้น คุณภาพผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา

การดำเนินการตามเป้าหมายและจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน ในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ นี้

โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ จุดเน้นของโรงเรียน สามารถจัดทำได้โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ทุกคนได้ศึกษา จำนวน ๒๐ ชั่วโมงต่อปี (๐.๕ หน่วยกิต) ในภาคเรียนที่ ๑ โดยกำหนดชื่อวิชา รหัสวิชา เวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ วิธีการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดเน้นที่ต้องการ พัฒนา และให้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรักในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ เช่น โครงการ กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิด โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมนุมหรือชมรม ตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา

* **หมายเหตุ** เพื่อให้เด็กบุรีรัมย์ทุกคนได้มีจิตสำนึกรักท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ จึงกำหนดให้ให้ทุกโรงเรียนจัดให้นักเรียนทุกชั้นได้เรียนรู้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นโดยทั่วกันในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗

นิยามศัพท์

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น (Local curriculum framework)

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจัดทำโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่น มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ เป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนในท้องถิ่น สารการเรียนรู้ท้องถิ่น และการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น สถานศึกษาในเขตพื้นที่นั้น ๆ จะใช้ข้อมูลในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความรักและหวงแหนมรดกทางสังคมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา การแก้ปัญหา การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพในชุมชน

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (Local-related content)

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานระดับท้องถิ่นพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพปัญหาชุมชน วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การงานอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและหวงแหนมรดกทางสังคมของบรรพบุรุษ มีความเป็นไทย สามารถดำรงชีวิตและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

การประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา (Local assessment)

การวัดและประเมินผลที่ดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีการรายงานผลแก่สถานศึกษาและชุมชนได้รับทราบ ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดหรือไม่เพียงใดและมีข้อบกพร่องใดที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

ผู้ที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อม จากผลลัพธ์อันเกิดจากการดำเนินการจัดการศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เจ้าของธุรกิจ หรือกิจการต่าง ๆ ที่รองรับแรงงานจากผู้ที่สำเร็จการศึกษา

การมีส่วนร่วม (Participation)

การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) และฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามา มีบทบาทและความรับผิดชอบในการร่วมคิด ร่วมวางแผนจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา และการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

“เด็กบุรีรัมย์...รักการอ่านเขียน เรียนรู้เทคโนโลยี มีคุณธรรม เลิศล้ำการคิด จิตสำนึกรักท้องถิ่น”

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

ขอขยายเนื้อหาของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ วิเคราะห์และกำหนดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถานศึกษานำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะของเด็กบุรีรัมย์

ท้องถิ่น

สภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมที่ผู้เรียนมีวิถีชีวิตเกี่ยวข้องกับชุมชนเคยมาตั้งแต่กำเนิด มีขอขยายครอบคลุมตั้งแต่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ในจังหวัดบุรีรัมย์

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

รายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประวัติการตั้งถิ่นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา อาชีพ ฯลฯ ตลอดจนสภาพปัญหาและสิ่งที่ควรได้รับการถ่ายทอดพัฒนาในชุมชน และสังคมนั้นๆ

ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น

รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศในท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุม ทั้งข้อมูลในด้านสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประวัติการตั้งถิ่นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้นๆ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดร่วมกันจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ตามกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒
พุทธศักราช ๒๕๕๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๗)

หน่วยการเรียนรู้

รายวิชารักษบุรีรัมย์

รายวิชาเพิ่มเติม รหัสวิชา ส๒๐๒๐๑ ชื่อรายวิชา รักษบุรีรัมย์

เวลาเรียน ภาคเรียนที่ ๑ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

จำนวนหน่วยกิต ๐.๕ หน่วยกิต

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติการสร้างเมืองบุรีรัมย์ ประวัติรัชกาลที่ ๑ ปราสาทหินเขาพนมรุ้ง ปราสาทหินเมืองต่ำและปราสาทหินในท้องถิ่น สภาพทางกายภาพ ประวัติและที่ตั้งภูเขาไฟ ต้นไม้ ดอกไม้สำคัญของจังหวัด ตำนานผ้าไหมและของดีบุรีรัมย์ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์

อ่านจับใจความ สรุปความ วิเคราะห์ความ ตีความ ประวัติการสร้างเมืองบุรีรัมย์ ประวัติรัชกาลที่ ๑ ปราสาทหินเขาพนมรุ้ง ปราสาทหินเมืองต่ำ และปราสาทหินในท้องถิ่น สภาพทางกายภาพ ประวัติและที่ตั้งภูเขาไฟ ต้นไม้ ดอกไม้สำคัญของจังหวัด ตำนานผ้าไหมและของดีบุรีรัมย์ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ สร้างงานเขียนทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองจากเรื่องที่อ่านและใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอผลงาน

เห็นคุณค่า ตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีจิตสำนึก รักและภูมิใจในจังหวัดบุรีรัมย์

ผลการเรียนรู้

๑. วิเคราะห์ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน ประวัติรัชกาลที่ ๑ และปราสาทหินของเมืองบุรีรัมย์
๒. อธิบายลักษณะทางกายภาพที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเมืองบุรีรัมย์
๓. อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยต่อวิถีชีวิตของชาวบุรีรัมย์ และเสนอแนวทางการปฏิบัติตนในการสืบสานของดีเมืองบุรีรัมย์
๔. เลือกใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้เรื่องรักษบุรีรัมย์ได้อย่างเหมาะสม
๕. อภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในวัฒนธรรมที่แตกต่าง
๖. มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนบุรีรัมย์

หน่วยการเรียนรู้
๓๒๐๒๐.... รักษบุริรัมย์

เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่/ชื่อหน่วย	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
๑ เมืองปราสาทหิน	<ul style="list-style-type: none">▶ การตั้งถิ่นฐาน▶ ประวัติรัชกาลที่ ๑▶ ปราสาทหิน	๕
๒ ถิ่นภูเขาไฟ	<ul style="list-style-type: none">▶ ลักษณะทางกายภาพ▶ ภูเขาไฟ	๔
๓ ผ้าไหมสวย	<ul style="list-style-type: none">▶ เส้นทางหม่อนไหม▶ ของดีบุรีรัมย์	๓
๔ รอยวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none">▶ กลุ่มชาติพันธุ์▶ แหล่งท่องเที่ยว	๘
รวมทั้งสิ้น		๒๐